

Til Finansdepartementet

Oslo, 7. april 2015

Høringssvar – NOU 2014: 13

Kapitalbeskatning i en internasjonal økonomi

Hovedformålet med skatte- og avgiftssystemet er å bidra til fellesskapets inntekter, står det i mandatet til Selskapsskatteutvalget. Utvalgets hovedforslag er å redusere selskapsskatten drastisk, men stadige kutt i selskapsskatten er en internasjonal trend som svekker mulighetene til å sikre inntekter til fellesskapet. Mandatet sier videre at det er et mål at skattegrunnlagene fanger opp faktiske inntekter. Utvalget foreslår tiltak for mer åpenhet og mot skattetriksing, men tiltakene er ikke gode nok for å vise hvor mye, og hvor, selskaper har sine inntekter.

Selskapsskatteutvalget (heretter *Utvalget*) foreslår å redusere selskapsskatten fra 27 til 20 prosent og mener dette blant annet vil redusere selskapers incentiv til å flytte overskudd til utlandet og øke investeringsviljen. Denne påstanden er ikke underbygget av forskning.

Skatteparadisplasseringer har hatt en 16 prosent årlig vekst fra 2005-2010 (TJN) og norske selskapers investeringer til skatteparadiser tredoblet seg fra 2005-2012 (SSB). Samtidig som skatteparadisenes popularitet har økt kraftig har selskapsskatteratene sunket og er halvert på verdensbasis siden 80-tallet (OECD). Vi mener derfor at Utvalget tar feil om virkningen av en redusert selskapsskatt - selskapene flytter stadig overskuddet til skatteparadis til tross for lavere skatterater.

Hvis reduksjon i selskapsskatten i verden fortsetter med dagens tempo, vil selskapsskatten ha forsvunnet helt neste 20-30 årene. I dag utgjør selskapsskatten 10 prosent av skatteinntektene i OECD-land og 15 prosent for utviklingsland. Hvis Norge nå kutter kraftig i selskapsskatten, bidrar vi til å skape et press for andre land til å delta i en global skattekonkurranse. Selskapsskatten er blant annet viktig for å finansiere infrastruktur, betale for forvaltning av en rettsstat, utdanning og forskning. Dette er selskapene avhengige av for å kunne skape verdier.

Multinasjonale selskap mangler ikke kapital. 307 amerikanske selskaper har akkumulert \$1950 milliarder på utenlandske kontoer, en økning på 11,8 prosent fra året før. Et skattesystem som evner å hindre kunstig overskuddsflytting vil kunne bidra til økte skatteinntekter og flere offentlige investeringer. Hvis selskaper beskattes riktig, vil det bidra til en bedre økonomi og mer etterspørsel etter selskapets tjenester og produkter. Dette vil igjen redusere incentivet for sylte pengene ned i skatteparadis.

Hovedproblemet er ikke for høy selskapsskatt, men at vi ikke har det fulle bildet av hvordan selskapene driver i dag. Utvalget foreslår noen tiltak som skal øke innsynet i selskaper, og redusere mulighetene for skattetriksing. Under er våre innspill til de mest sentrale av disse.

Land for land-rapportering

Utvalget sier: *«Dersom det ikke oppnås bred internasjonal enighet om en effektiv land-for-land-rapportering innen rimelig tid, bør departementet vurdere å innføre dette på generell basis som en del av internprisingsdokumentasjonen».*

Utvalget viser til den nye OECD-standard for land-for-land-rapportering. Standarden er innholdsmessig mange hakk mer solid enn Norges eksisterende land-for-land-lov. Blant annet gjelder OECD sin versjon for alle bransjer, og den inkluderer rapportering fra skatteparadis.

Utvalget mener imidlertid at rapportene ikke skal være tilgjengelig for offentligheten, ettersom de sier at rapportene skal være en del av internprisingsdokumentasjonen. Internprisingsdokumentasjon er ikke offentlig.

Det foregår nå en drakamp internasjonalt, der OECD foreløpig ønsker at rapportene ikke skal være offentlige, mens EU gjennom sitt nye Bankdirektiv har signalisert det motsatte. Norge har vedtatt åpenhet i sin land-for-land-lov, og det er derfor svært synd at Utvalget ønsker å gå et skritt tilbake.

Automatisk informasjonsutveksling

Utvalget sier: *«Norge bør følge den internasjonale utviklingen [...] når det gjelder automatisk informasjonsutveksling».* OECD sin nye standard på området er et stort steg fremover, men har to hovedproblemer:

OECD sin standard gir inntrykk av å være en multilateral avtale, men enkeltland som signerer avtalen, skal ikke utveksle informasjon med alle andre land. Et land skal selv gjøre et utvalg, og hvis det er en match mellom to lands ønsker kan utveksling skje. Sveits har allerede uttrykt at de kun vil sette viktige forretningspartnere på sin liste.

Land må gi informasjon for å motta informasjon. Dette kan gjøre avtalene ubrukelige for utviklingsland, fordi det er teknisk og ressursmessig mer krevende å sende informasjon i henhold til kravene, enn å motta informasjon fra andre. Dette er ressurser mange utviklingsland ikke har. Manglende involvering øker risikoen for at utviklingsland etablerer systemer på siden av internasjonale tiltak. Vi ser at flere afrikanske land er i gang med å utvikle seg til å bli skatteparadis.

Norge må innta tydelige posisjoner i internasjonale prosesser for å sikre at avtalene kommer til å fungere etter hensikten.

Svartelister

Utvalget anbefaler at ordningen med svarte- og hvitelister av skatteparadiser «bygges ut og gjøres mer resolutt». Selv om det er uklart hvilke eksisterende lister Utvalget viser til, støtter vi forslaget med å utarbeide slike lister. Dette vil gjøre det mulig for flere aktører å føre en mer offensiv kamp mot skatteparadis.

Listene vil for eksempel være et nyttig verktøy for å luke ut skattetvilsomme selskaper fra offentlige og kommunale anbud, og for private selskaper og fond som vil investere skatteetisk.

Register over egentlige eiere

Register over egentlige eiere vil blant annet gjøre det lettere å nøste opp i selskapsstrukturer og er et viktig verktøy mot skattetriksing. Derfor er det synd at Utvalget ikke nevner dette.

G20 ønsker at alle land skal opprette registre over egentlige eiere. EU har nylig vedtatt at alle medlemsland skal få på plass et slikt register. Norge har fått sterk kritikk fra Financial Action Task Force for å ha dårlig registrering av utenlandsk eierskap og aksjonærer. Stortinget skal den 5. juni behandle et forslag om det norske registeret skal inkludere identiteten til utenlandske eiere.

Et skattesystem tilpasset dagens virkelighet

Utvalget avviser å se nærmere på nye metoder, som enhetlig skattelegging, på tross av at det er implementert mellom delstater i USA og en økende interesse i flere andre land:

«Skattesystemet er brudt sammen. Førende forskere etterlyser et helt nyt skattesystem, der umuliggjør at flytte overskud over i skattely.» (Politiken, 2014)

“The world has moved on. Tax systems need to do the same – and soon.» (PwC, 2013)

Vi mener Regjeringen ved relevante departementer og Norges Forskningsråd bør bevilge penger til forskning øremerket for utvikling av ulike skattemodeller og mulige effekter av disse. Verdenssamfunnet ligger milevis etter skattetriksing-industrien. Norge har som et selvstendig og rikt land alle muligheter for å fremme nye løsninger.

Med vennlig hilsen

Sigrid Klæboe Jacobsen, daglig leder
Tax Justice Network – Norge